

Oświadczenie złożone przez senatora Ryszarda Knosalę na 52. posiedzeniu Senatu w dniu 9 kwietnia 2010 r.

Oświadczenie skierowane do minister zdrowia Ewy Kopacz

Zwracam się do Pani Minister, aby poruszyć problem ograniczonej dostępności niektórych świadczeń zdrowotnych, spowodowany wydłużonym czasem oczekiwania na wykonanie tych świadczeń w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej.

Analiza „Informacji o wynikach kontroli wykorzystania specjalistycznej aparatury medycznej w procesie realizacji usług medycznych, finansowanych ze środków publicznych w latach 2006-2008 (I półroczcie)”, sporządzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli, pozwala wyodrębnić wiele czynników, które mają wpływ na niedostateczną dostępność wskazanych usług. Pragnę w tym miejscu zwrócić szczególną uwagę na stwierdzone przez Najwyższą Izbę Kontroli nieprawidłowości dotyczące nieprzestrzegania przepisów w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych według kolejności zgłaszania się pacjentów, czyli tak zwanych „list kolejkowych”.

Obowiązek prowadzenia listy pacjentów oczekujących na zabieg wynika z art. 20 ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Celem wskazanego przepisu jest zagwarantowanie pacjentom sprawiedliwego, równego, niedyskryminującego i przejrzystego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej. Tymczasem, jak ustaliła Najwyższa Izba Kontroli, ponad 93% zakładów nie przestrzegało wskazanego obowiązku, to znaczy, że te podmioty albo nie sporządzały w ogóle list kolejkowych, albo sporządzały je w sposób nierzetelny lub niezgodny z wymogami ustawowymi. Można zatem z dużym prawdopodobieństwem przypuszczać, że opisane wyżej uchybienia były przyczyną dalszych, stwierdzonych przez Izbę nieprawidłowości, jak na przykład: nieprzekazywanie do Narodowego Funduszu Zdrowia rzetelnej informacji o średnim czasie oczekiwania oraz o łącznej liczbie osób oczekujących na poszczególne świadczenia medyczne, czy nieumieszczenie pacjentów na liście oczekujących na zabieg.

Opisany stan rzeczy powoduje istotne utrudnienia we właściwym zarządzaniu dostępnością usług medycznych. Brak rzetelnej informacji o terminie wykonania zabiegu sprawia, że wielu zniecierpliwionych długotrwałym oczekiwaniem pacjentów – mimo formalnego zakazu takiego postępowania – zapisuje się na ten sam zabieg w kilku placówkach. Z kolei brak mechanizmów wymiany danych między świadczeniodawcami powoduje, że nie są oni w stanie zweryfikować dublujących się wpisów, a w przypadku wykonania świadczenia w danej placówce, inne placówki nie posiadają wiedzy o tym, że wpis na ich liście kolejkowej jest już bezprzedmiotowy, o ile oczywiście sam pacjent nie poinformuje o tym fakcie. Efektem opisanego wyżej blokowania kilku terminów w różnych placówkach jest wydłużenie ogólnego czasu oczekiwania na dany zabieg.

Niewłaściwe zarządzanie listami kolejkowymi prowadzi ponadto do niedostatecznego wykorzystania posiadanej aparatury, co może być uznane za niegospodarność. Jeśli bowiem w danym dniu pacjent nie zgłosi się na umówiony zabieg, ponieważ stosowne świadczenie zdrowotne uzyskał już u innego świadczeniodawcy, najczęściej nie ma możliwości przesunięcia w to miejsce kolejnego oczekującego pacjenta, w następstwie czego specjalistyczna aparatura pozostaje w danym terminie niewykorzystana.

Warto podkreślić, że w obszarze zarządzania dostępnością usług medycznych funkcjonują już pewne dobre praktyki. W przypadku niektórych zabiegów Narodowy Fundusz Zdrowia przewidział weryfikację oczekujących według numer PESEL. Opisany mechanizm pozwala na lepsze zarządzanie kolejką oczekujących, na przykład poprzez usuwanie wpisów tych pacjentów, którzy uzyskali już świadczenie w innej placówce. Działanie takie skutkuje odczuwalnym polepszeniem dostępności świadczeń poprzez skrócenie czasu oczekiwania.

Mając na uwadze przedstawione powyżej argumenty, zwracam się do Pani Minister z prośbą o rozważenie możliwości rozszerzenia stosowania funkcjonujących już dobrych praktyk, ze względu zarówno na dobro pacjenta, jak i ze względu na dążenie do jak najlepszego wykorzystania aparatury medycznej.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala